

NATIONAL
UNIVERSITY OF
PUBLIC SERVICE

Təhlükəsizlik, xidmət və inkişaf-Dövlət gəlirləri administrasiyalarının fəaliyyətində yeni istiqamətlər

21-22 noyabr 2018
Budapeşt

Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzi: **Orxan BALAYEV**

Məlumatların effektiv idarə olunması

Budapeşt

21-22 noyabr 2018

Mündəricat

GoBD (Grundsätze ordnungsgemäßer
Buchführung und Dokumentation) (ppAD)
Düzgün uçot və sənədləşmənin prinsipləri

**Mal və pul hərəkətinə
nəzarətin müasir metodları**

**Fəaliyyət
prinsipləri**

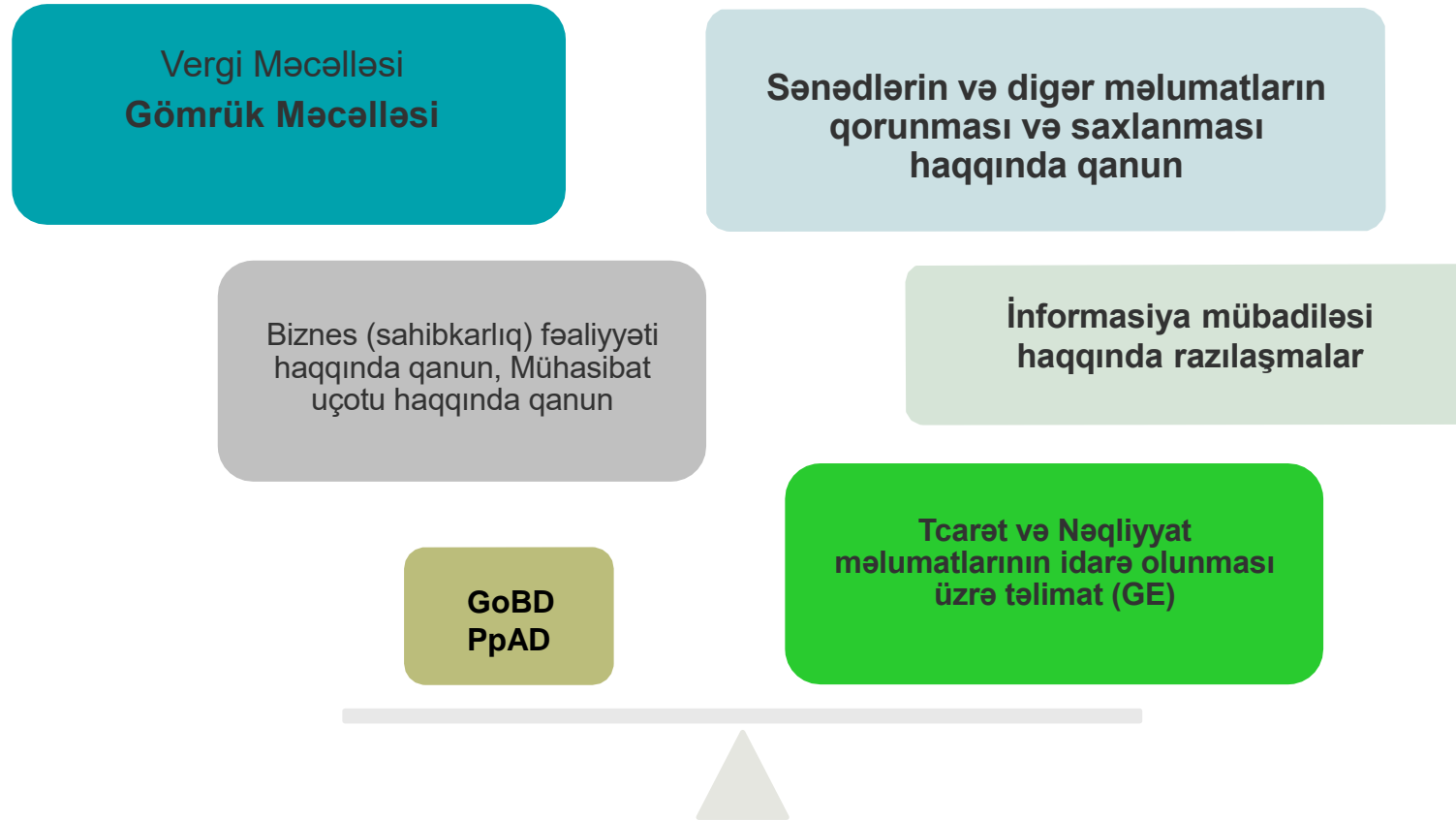
Uçot sistemi, problemlər və həllər...

Mövcud problemlər:

- ▶ Müxtəlif mühasibat proqramlarına uyğun uçot üçün standartların müəyyən olunması (GoBD)
- ▶ Qanunsuz mühasibatlığın İT vasitəsi ilə qarşısının alınması yolları
- ▶ **Mövcud Çətinliklər:**
  - ▶ Sənədlərin saxlanması müddətləri ilə bağlı reqlament
  - ▶ Məlumatların orijinallığına müdaxilə imkanı
  - ▶ Daxili nəzarət sisteminin olmaması
  - ▶ Sənədlərin vergi qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olmaması

Vergi (gömrük daxil olmaqla) sənədlərinin və məlumatların idarə olunması

Vergi və Gömrük qanunvericiliyinin hüquqi bazası

Düzgün uçot və sənədləşmənin əsas prinsipləri (GoBD Introduction)

Nəzarət və giriş imkanı

Orijinallığın təmini

Məlumatların inteqrasiyası

Sənədləşdirmə

Düzgün uçot və sənədləşmənin əsas aspektləri

The important aspects of the GoBD

Şərtlər	Aspektlər
Məlumata çıxış imkanı (dolayı, birbaşa və ya məlumat ötürülməsi)	Vergi orqanı məlumatların əldə edilməsi yolu ilə sənədləri yoxlamaq hüququna malikdir. Vergi orqanı vergi yoxlaması zamanı məlumatların əldə edilməsi üsulunu müəyyənləşdirir
Saxlama müddəti	Hesablar və inventarlar, maliyyə hesabatları, idarəetmə hesabatları, açılış balansı və iş qaydaları və digər təşkilati sənədlər, həmçinin gömrük sənədləri və göndərilən kommersiya və ya rəsmi məktublar; vergitutma baxımından önəmli olan digər sənədlər və məlumatlar tələb etmə müddətləri nəzərə alınmaqla qanunvericiliyə uyğun müddətlərdə saxlanılır.
Saxlama yeri	Vergiye dair bütün sənədlər və məlumatlar ölkə daxilində saxlanmalıdır Bununla birlikdə, səlahiyyətli vergi orqanlarına elektron hesablara və digər məlumatlara baxış üçün icazə verilməlidir. Tələblər: vergi ödəyicisi məlumatların emal sisteminin yerləşdiyi yerə aid səlahiyyətli vergi orqanına məlumat verir və əgər üçüncü tərəf təyin olunarsa, adı və ünvanını qeyd edir. vergi ödəyicisi öz öhdəliklərini lazımı qaydada yerinə yetirəcəyi ilə bağlı müqavilə imzalayır. məlumatların əldə edilməsi üçün hər çür texniki imknanları yaradır.

Nəzarətdə saxlanılmalıdır:

Nizamsızlıq / hərələtsizlik

- ▶ Vergi orqanları ilə əvvəlcədən razılaşıdırmadan elektron uçot məlumatlarına müdaxilə olunması.
- ▶ Elektron uçot sisteminin GoBD tələblərinə uyğun olub-olmaması.
- ▶ Mühasibatlıq sənədlərinin tam və ya qismən məhv olunması və ya ölkədən çıxarılması halları.

**Mal və pul hərəkətinə
nəzarətin müasir
metodları**
Beynəlxalq
təcrübəyə baxış

The logo for Datamyne features a stylized icon of four squares (two blue, two green) to the left of the text "Data" in blue and "myne" in green.

Datamyne

The logo for ImportGenius features a blue lightbulb icon with the letters "IG" inside to the left of the text "ImportGenius" in blue.

IG ImportGenius

The logo for PERS features the word "PERS" in a bold, blue, italicized sans-serif font, with a stylized graphic of horizontal lines to the left of the "E".

PERS

THE STANDARD IN TRADE INTELLIGENCE

The logo for Panjiva features the word "panjiva" in a lowercase, teal-colored, sans-serif font.

panjiva

Problem: Mal və pul dövriyyəsində informasiyanın toplanması və mübadiləsi prosesində olan nizamsızlıq, mürəkkəblilik və əlaqəsizlik...

**İdxal-ixrac əməliyyatları zamanı
daşınan mallarla bağlı əldə
olunmasına məhdudiyət olmayan
məlumatlar:**

1. Malgöndərəninin adı
2. Malgöndərəninin ünvanı
3. Malalanın adı
4. Malalanın ünvanı
5. İdxalatçının adı
6. İdxalatçının ünvanı
7. Malın təsnifatı
8. Ədəd sayı
9. Ümumi çəkisi
10. Vahidin çəkisi
11. Konteynerin nömrəsi
12. Plombun nömrəsi
13. Daşıyıcının kodu
14. Liman barədə məlumat
15. Səfərin nömrəsi
16. Təhvil veriləcək ünvan
17. Təqribi çatdırılma tarixi
18. Daşınmanın kodu

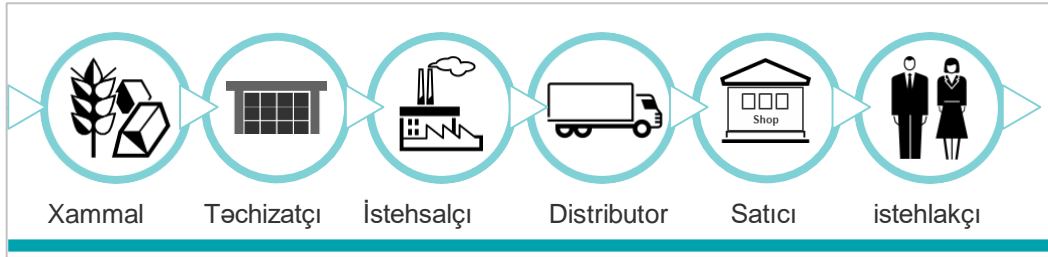

Problemin həlli yolu:

Ticarət zəncirində Blok
Çeyn texnologiyasının
tətbiqi

İş prinsipi...

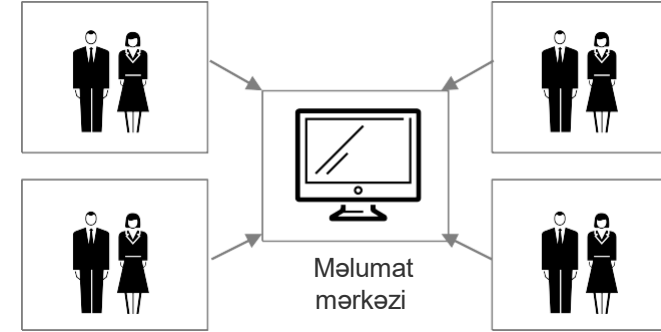

1-ci Model

Zəncirin hər bir bəndi sənədləri kopyalayaraq müvafiq düzəliş etdikdən sonra individual formatda uçotunu aparıb növbəti bəndə ötürür.

Yayınma və fırıldaqçılığın qarşısını almaq üçün vergi və gömrük orqanları köçürülən hər bir məlumatın individuallığını nəzarətdə saxlayır.

Qeyd: Nəzərə alsaq ki, məlumatların dublikat olunması və saxlanması manual qaydada həyata keçirilir, bu cür yoxlama kifayət qədər mürəkkəb üsuldur.

2-ci Model

Təchizat zəncirinin hər bir bəndi məlumatları vahid mərkəzə ötürür, həmçinin öz uçotunu həyata keçirir.

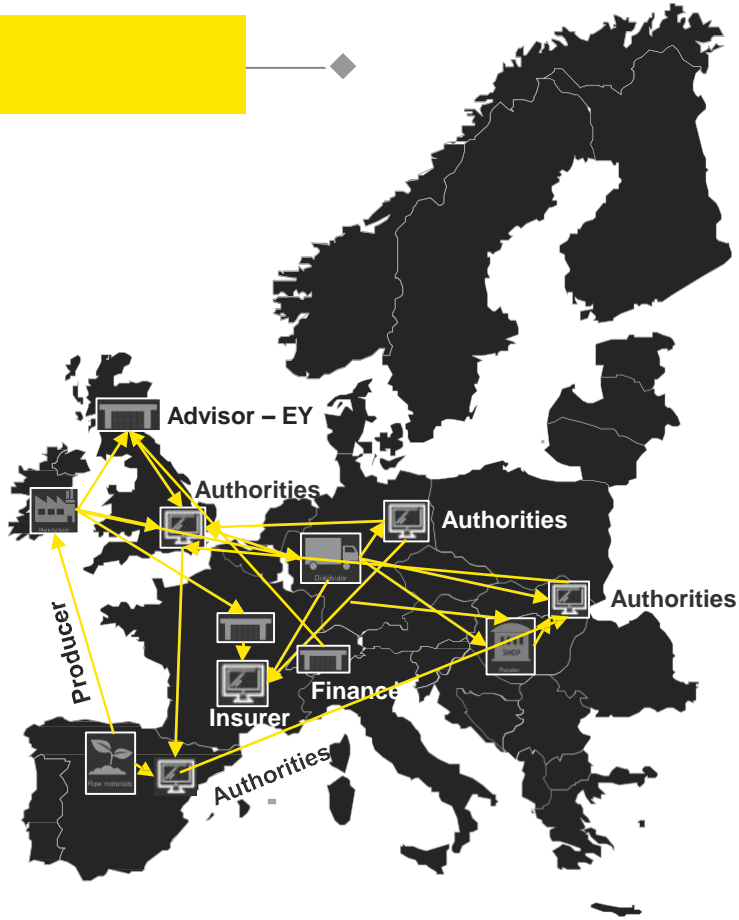
Vahid informasiya bazasına nəzarət ayrıca bir səlahiyyətli qurum tərəfindən həyata keçirilir, lakin hər kəs öz məlumatlarına düzəliş etmək imkanına sahib olur.

Qeyd: Vergi və Gömrük orqanları bütün mənbələrdən məlumatların daxil olmasına, həmçinin məlumatların fırıldaqçılıq məqsədləri üçün istifadə olunmamasını nəzarətdə saxlayır.

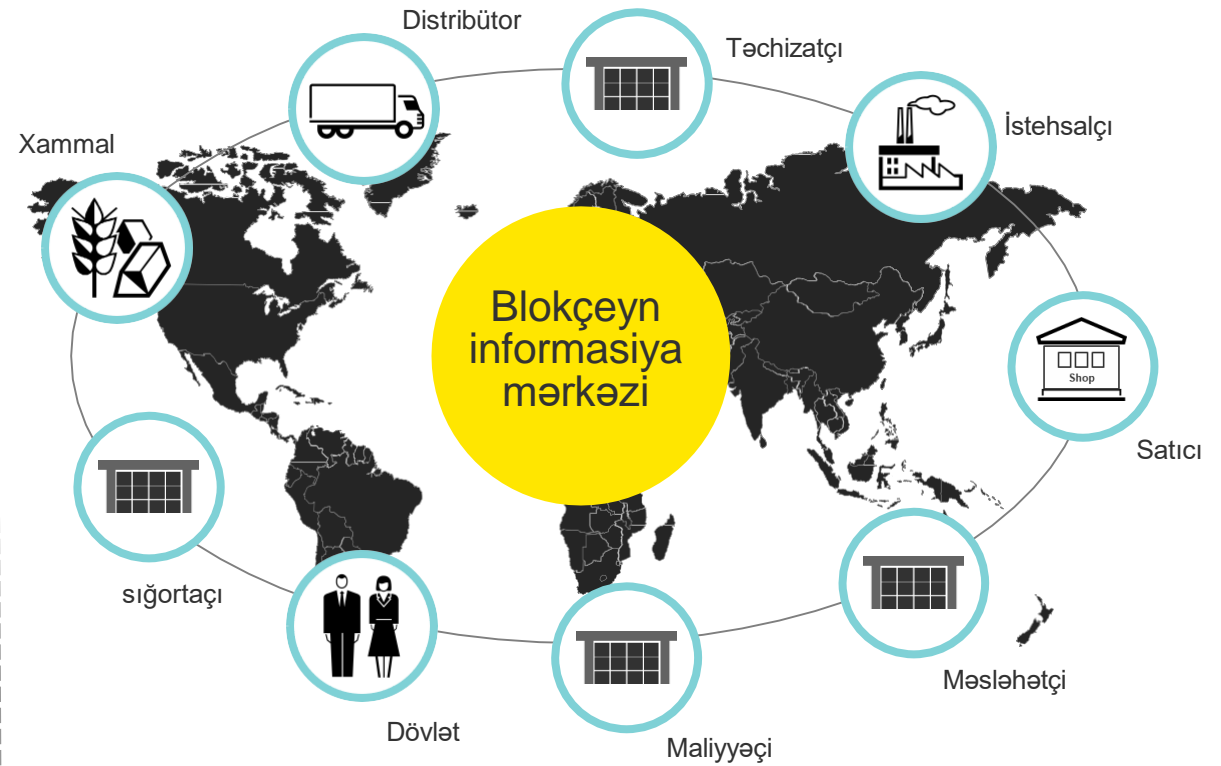

Avropada bu günkü və gələcək üçün nəzərdə tutulan blokçeyn mal dövriyyəsi.

Bu gün

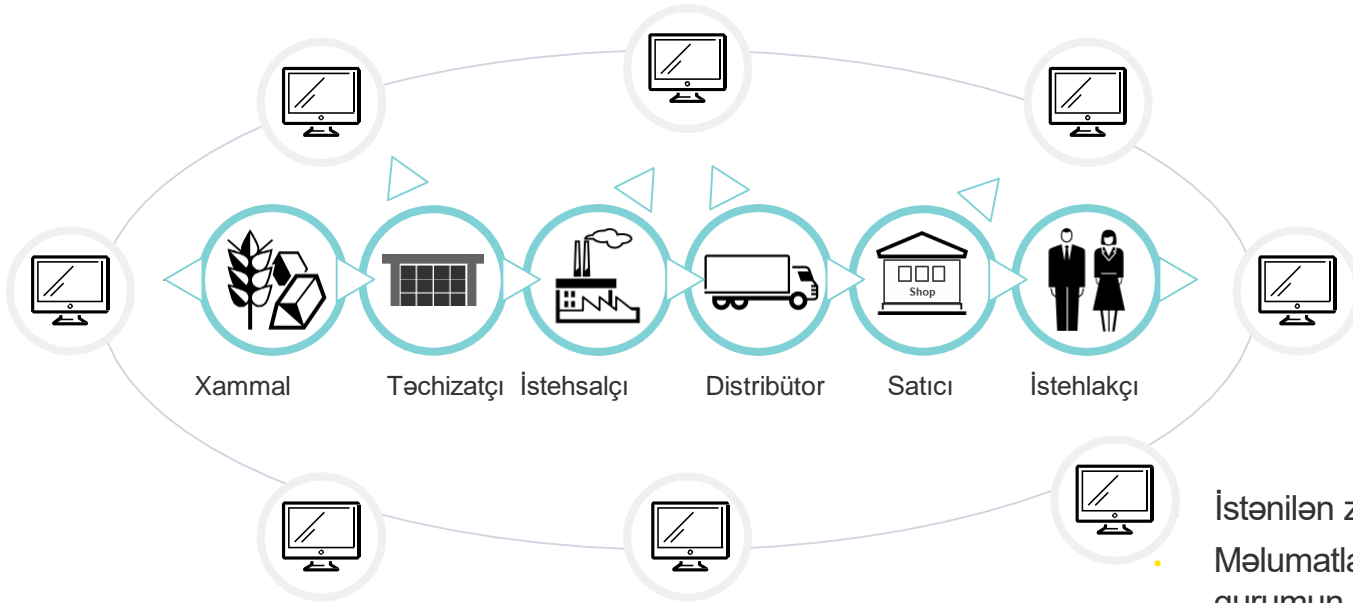

Gələcəkdə

Dövriyyədə olan əmtəə pul dövriyyəsinə Blokçeynin tətbiqi vergi və gömrük orqanları prizmasından səmərəlidir...

- İstənilən zaman istənilən istifadəçinin məlumatla tanış olması mümkündür.
- Məlumatlara hər hansı dəyişiklik yalnız fırıldaqçılıqla mübarizəyə cavabdeh qurumun təsdiqindən sonra həyata keçirilə bilər.
  - Bazadakı mövcud məlumatlar və sənədlər elektronlaşdırılır, həmçinin ağıllı müqavilələr sayəsində müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməsi istifadəçilərə xatırladılır.
  - Adi halda vergi və gömrük orqanlarının bu məlumatları əldə etməsi çox çətindir. Daim yenilənən informasiya bazası ilə işləmək dövlət qurumları üçün də sürətli, rahat, ucuz və sadədir.

Biz texnoloji çevrilişin
astanasındayız, hansı ki bu çevrilish
bizim həyatımızın obrazını, işimizə
və bir-birinimizə olan münasibətimizi
dəyişəcək. Əhatə dairəsinə və
çətinliyinə görə bu dəyişikliyin
həyata keçməsi kifayət qədər
mürəkəbdir və bəşəriyyətin daha
öncə dadmadığı prosesdir.

Professor Klaus Şvab
Dünya İqtisadi Forumu, 2015

Son – Dinlədiyiniz üçün təşəkkürlər

Orxan Balayev

Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzi

Cell: **+994 50 232 05 75**
+994 70 685 04 05

orxan.balayev@gmail.com

Ədəbiyyat siyahısı

The General Data Protection Regulation 2016/679 OJ L 119

German Fiscal Code (*Abgabenordnung*)

Regulation Laying Down the Union Customs Code 952/2013 OJ L 269

Guide to Customs Valuation and Transfer Pricing 2018 (World Customs Organization, June 2018) D/2018/0448/4

WCO PICARD Conference – ‘Innovative Uses of Data for Customs’ <https://www.youtube.com/watch?v=MkiKH1t9Dms>

<https://www.oaic.gov.au/media-and-speeches/news/general-data-protection-regulation-guidance-for-australian-businesses>

<https://www.gov.uk/government/publications/guide-to-the-general-data-protection-regulation>

<https://www.pdpc.gov.sg/Resources/EU-GDPR>

<https://www.nzte.govt.nz/about/news/news-and-features/new-european-data-privacy-rule-could-cost-4-of-turnover>

https://www.edoeb.admin.ch/dam/edoeb/en/dokumente/2018/EU%20DSGVO.pdf.download.pdf/Die_EU_DSGVO_und_ihre_Auswirkungen_auf_die_Schweiz_EN_V2.pdf

<https://www.ft.com/content/1aa9b0fa-5786-11e8-bdb7-f6677d2e1ce8>

<https://www.bbc.com/news/technology-45519506>

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/05/28/AR2008052802290.html?noredirect=on>

<https://panjiva.com/>

<http://www.datamyne.com/>

<https://ihsmarket.com/products/piers.html>

<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

<https://www.finextra.com/newsarticle/31113/r3-and-12-banks-plan-overhaul-of-open-account-trade-finance/payments>

<https://www.ft.com/content/535881c7-524c-37e0-ae9a-33c4e68978f9>

<https://newsroom.ibm.com/2018-08-09-Maersk-and-IBM-Introduce-TradeLens-Blockchain-Shipping-Solution>

<https://fas.org/wp-content/uploads/media/Tracking-Proliferation-through-Trade-Data.pdf>